

Ніколас Гільєн

Морем
Карібським
кораблик
пливе...

Ніколас Гільєн

Морем Карібським кораблік пливе...

ВІРШІ

Для дошкільного віку

Переклад з іспанської
МИХАЙЛА ЛИТВИНЦЯ

Малюнки
КАТЕРИНИ ШТАНКО

В этом году исполнилось 25 лет социалистической Кубе.

В декабре 1956 года Фидель Кастро именем трудящихся возглавил отряд повстанцев, которые возвратились из изгнания и высадились на Кубе с яхты «Гранма». Их героическая борьба против враждебного народу строая вылилась в народную революцию и увенчалась победой 1 января 1959 года.

Николас Гильен, выдающийся кубинский поэт, в своих произведениях приветствует новую жизнь, с добром и счастьем пришедшую на Кубу.

В этот сборник входят детские стихи поэта, в которых он воспевает родную землю, веселых, иногда лукавых, кубинских малышей, учит их быть смелыми, дружить между собой и с детьми трудящихся всего мира.

*Перекладено за виданням:
Nicolás Guillén. Obra poética.
Editorial Letras Cubanas.
Habana, 1981*

По відпливній хвилі
вниз рікою мчать
і Сапіто-хлопчик
і Сапон-хлопчак.

В човнику до моря
в срібному летять,
з ними плинуть друзі,—
треба всіх згадати:
це — Хуан Веселий,
Панчо Здоров'як,
Світлячок Аврора,
Педро Неборак.

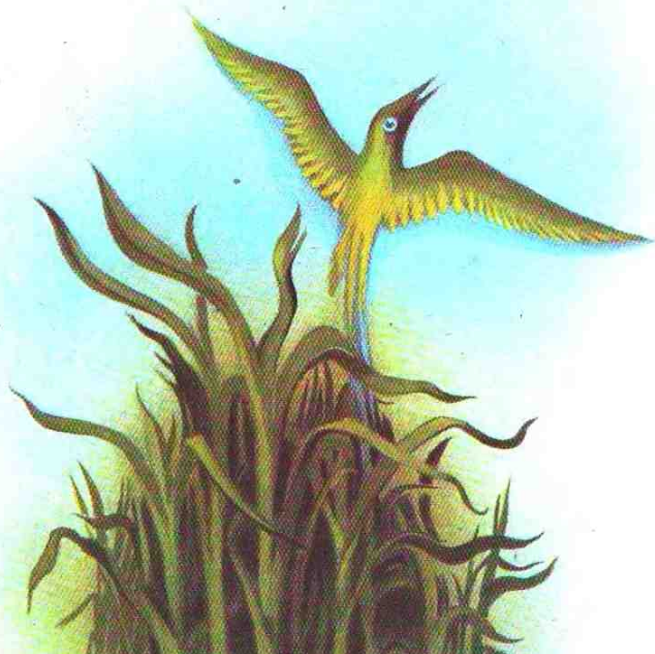
Що за ніжний вітер,
синє море, й даль,
і хмаринка біла —
мов легенька шаль!
Острови з коралів
обрій червонять.

По відпливній хвилі
вниз рікою мчать
і Сапіто-хлопчик,
і Сапон-хлопчак.

Після хмарних днів, тростино,
що із сліз гірких зросла,
рвешся, довга, мов стріла,
ти до сонця безупинно.
Вчора плакала й незмінно
спів сумний тягла лишень,
а тепер, у новий день,
вільна ти, співаєш листом,
соковитим, зеленистим,
Революції пісень.

Я в цім гаї, повнім гнізд,
чув, коли ще був маленький,
як перемовлявся дрізд
із креветкою тихенько:

— Хто ти?

— Лісова почвара.

— Хто ти?

— Зіронька і хмара.

— Хто ти?

— Вітерець, що віти гне.

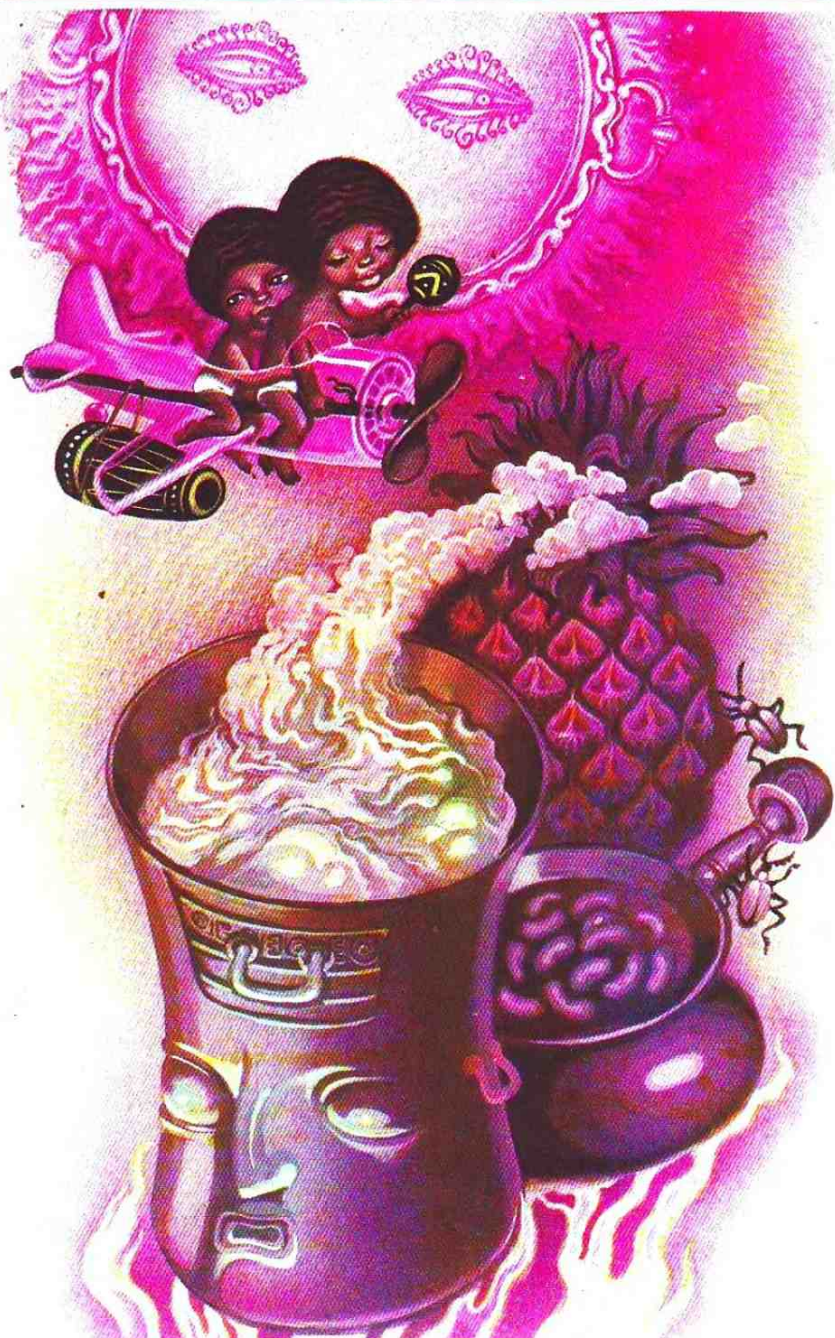
— Хто ти?

— Страховісько водяне.

— Хто ти?

— Я трава, хилюсь донизу,
бо росу тримаю сизу.

Сапіто наш і наш Сапон —
веселі й голопузі.
Куди з маракас¹ і бонго²
летять пілоти-друзі?
На півмоторному дрючку
летять, аж вітер віє,
вони в країну Кімбомбо
з країни Кімбумбії.
Летять Сапіто і Сапон.
Прогноз погоди — спека.
І висота не жарти — метр!
На курсі — путь далека.

¹ М а р а к а с — народний південноамериканський інструмент, парні брязкальця.

² Б о н г о — негритянський музичний інструмент, що складається з двох барабанчиків.

Блискоче сонце з висоти
і поглядає скоса
(таріль, що в кухню віднести
забула тітка Роса).
А біля пагорба ставок —
то юшка свіжа й сита,
яку в каструлі принесла
їм донья Маргарита.
Гаряча юшка клекотить,
стовпом здіймає пару,
пече, немов її зняли
з нечуваного жару.
А далі там — вершина Ніж,
що Маслов слід назвати:
цей росіянин описав
її в своїм трактаті.
Черешню в озері Компот
шукають риби-ложки —
акула-ополоник їм
там не страшна нітрошки.
В мяснім з підливою Рагу —
жовтавім цім болоті —
жуки-квасольки нагорі,
бо півники насподі.
Летять на літаку-дрючку
і чують враз хлоп'ятка:
— Ви прибули до Кімбомбо!
Готуйтеся! Посадка! —
І на дві пари бистрих ніг
(замість коліс блискучих)
сідає радісний літак,
що мчав у сивих тучах.
І друзі вже на другий день
прямими вулицями
оглянуть дивне місто мчать
в кареті з бубонцями.
Усюди чисто в Кімбомбо,
приємна ж і мандрівка:

ірисками та монпансьє
помощена бруківка.
Двоповерхові там домки
біленькі, наче з вати,
балкони й двері з цукру там —
аж кличуть гостювати.
Яке бурхливе море тут!
Співають хвилі й з громом
об скелі б'ють і пахнуть так —
цукерками із ромом.

Щасливі люди в Кімбомбо,
всього у них доволі:
дали бататів хлопчикам,
горіхів і квасолі,
а ще бананів, яблук, груш

і лимонаду кухлик,
та по цукерочці лишень,
щоб животи не спухли.
Коли ж від'їзду час настав,
позвав у путь далеку,
всі прибули їх проводжать,
забувши і про спеку.
Всі з ними весело пішли
аж до аеродрому,
щоб подивитись, як літак
їх понесе додому.

Ось півмоторний знявсь літак,
з-під крил аж вітер віє —
пілотів наших з Кімбомбо
несе до Кімбумбії.

Морем Карибським кораблик
мій паперовий пливе,—
без рульового на хвилях
лине і зве.

Плине кораблик з Гавани,
ось Барбадос, Тринідад,
без капітана він лине,
сонечку рад.

Йде на корму негритянка,
сходить іспанець на ніс.
Їх мій кораблик, кораблик
ніс би та й ніс.

Він острови обминає,
знає він море своє;
мчить мій кораблик, кораблик
і не стає.

По кораблю шоколадна
ладна гармата стріля.
Відповідає цукрова
їй іздала.

Ой, паперовий кораблик,
гляньте — красивий, швидкий!
Мій чорно-білий кораблик
справді морський!

Там негритянка й іспанець.
Так без вітрил і керма
плине і лине кораблик
з ними двома.

Ой гарна яка та яскрава
афіша — великий картон!
Всім каже об'ява:

*«Сьогодні — атракціон!
Виступають
жабка Сапіто
і жабенятко Сапон!»*

А наступного дня дописано:

*«Відмінено атракціон,
бо захворів Сапіто
і його лікує Сапон».*

— Хто хоче маслину,
хто диню в медку,
густого бульйону,
легкого чайку?

— Я! Я! Я!

— Тоді затанцюй лиш,
моє голуб'я!

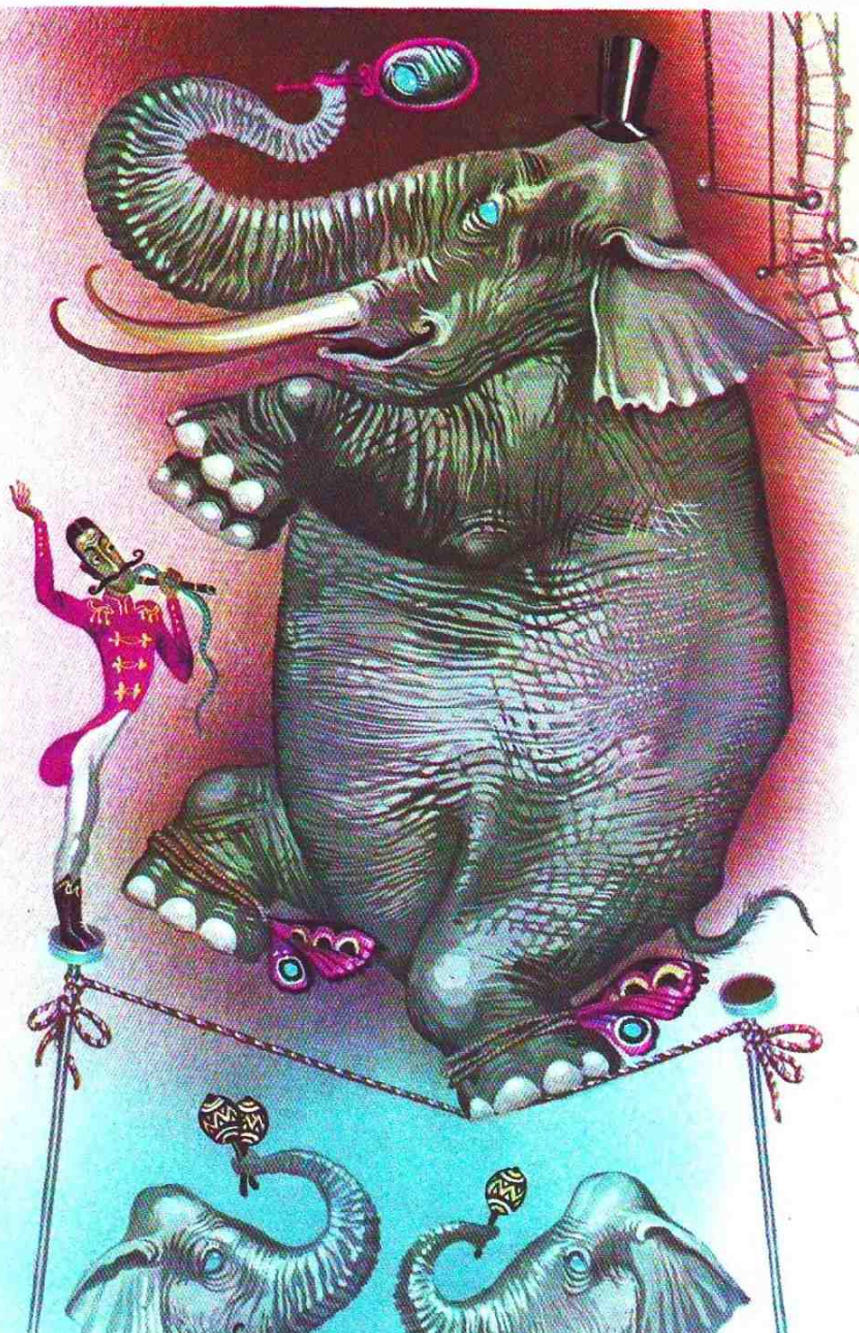
— А хочеш ти зірку,
що я запалив?
Метелика з криці,
що майстер зробив?

— Так! Так! Так!

— Ану ж бо, який ти
до танцю мастак?

Ой крабова клешня,
банановий гай,
як хто чогось хоче —
танцює нехай!

— На ногах передніх слон
затанцює нам чарльстон.
Раз і два ще!

— Ні, сеньйор приборкувач,
не такий-то я циркач.
Та й на задніх якось краще...

— Хто сказав тобі?
— Гелена,
та, що в неї є вербена.

— Ну а ще хто?
— Тітка Панча —
та, що в неї помаранча.

— Ну а ще?
— Та й дон Бурбон,
як із цукром їв лимон.

— То нехай сам дон Бурбон
затанцює нам чарльстон,
а на танець самбу
просим дона Карамбу,
а на румбу —
дона Турумбу.

Гей, ставайте у танок!
Хто не хоче — стань в куток!

Йдуть Турумба і Карамба —
почалися румба й самба!

— Пташка в гіллі трепетливім
день новий вітає співом.
Будить нам ліси і гори.

— Це пітірре?

— Ні, сеньйоре.

— То колібрі?

— Ні, сеньйоре.

— Чи негріто?

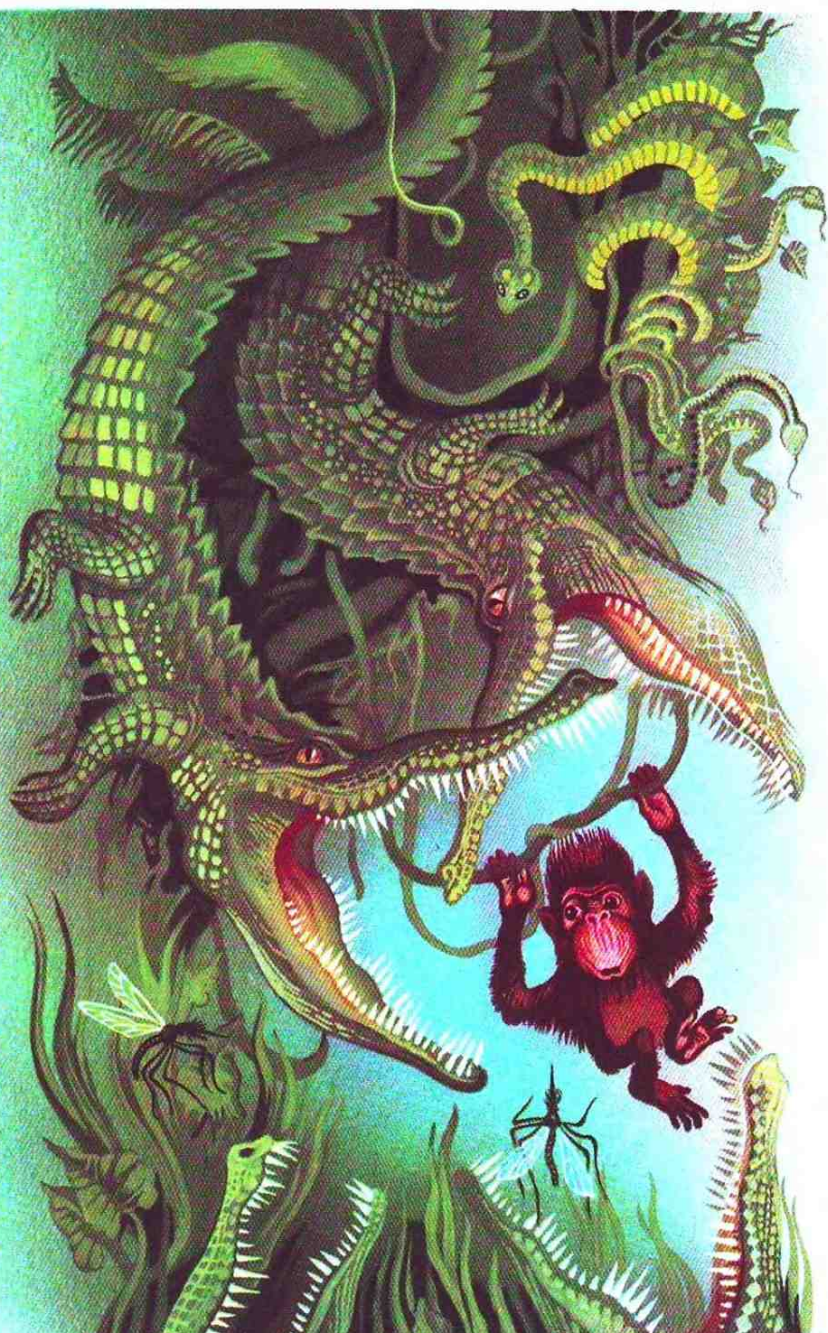
— Ні, сеньйоре.

— Лунко так, аж грає лист,
пташка день вітає співом
переливним і щасливим.
Хто ж вона?

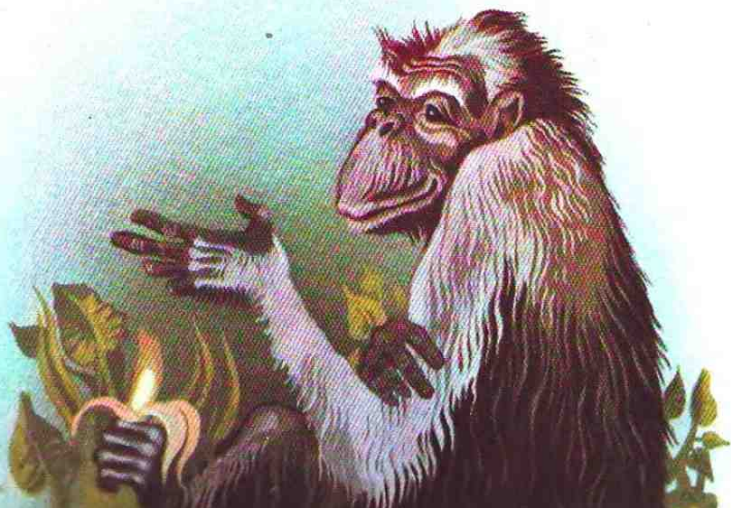
— Сінсонте-дрізд?

— Так, сеньйоре!

Дід Мавпій говорить
мавпеняті-внуку:
— Вийдім погуляймо,
дай-но, хлопче, руку.
Аж живіт у мене
заболів, бо тільки
я й роблю всю днину,
що звисаю з гілки.
— Я боюся,— каже
мавпеня смиренне,—
цими ж днями, діду,
кинулись на мене
(ледь я врятувався,
бо пізно помітив!)

четверо кайманів,
двоє злих москітів.
Як вони за мною
гнались, біснуваті!

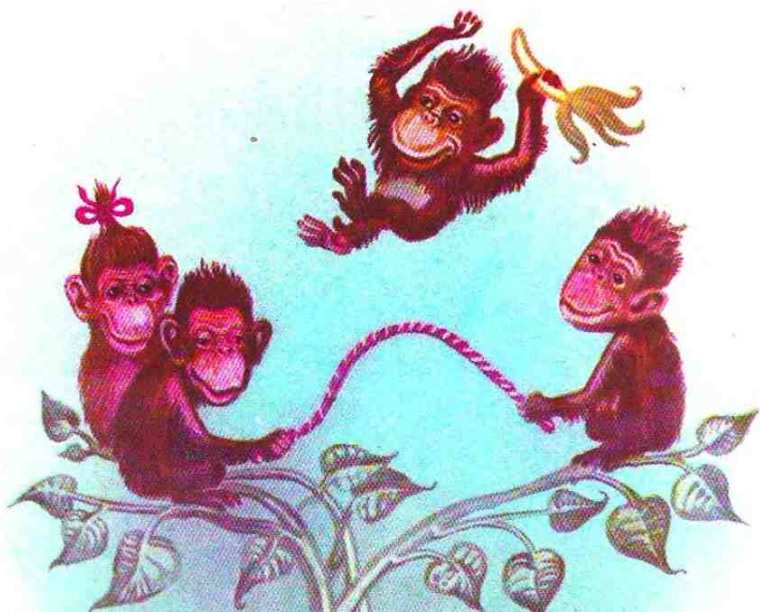
Дід Мавпій ласкаво
каже мавпеняті:
— То від страху в листі
ми ховатись мусим?
Як тобі не сором
жити боягузом?!
Так ти завжди будеш,
друже, страхом гнаний,
їсти кислі манго
та гnilі банани.
Знай, що боягузтво
може стать бідую...
— А як хто захоче
пообідать мною?
— В ту хвилину, любий,
утечеш на віти...
— А якщо спіймають?
— Вислизнеш тоді ти.
— А коли поранять?
— Заживе, мій любий...—
Так навчав онука
вчитель товстогубий.

Після того вчення
внука й не впізнати:
став такий веселий
і гуляє радий,
ходить, як захоче,
і співає в гаї
(та глядить, чи десь там
ворог не чигає!)

Поруч мавпенята
і дорослі мавпи,—
а без друзів хто ж то
стільки щастя мав би!

В и с н о в о к:

Цю байку прочитав ти,
і вона, тут ніде діти правди,
мовить не про мавп, а про людей:
тільки до відважних щастя йде!

*Агеді, внучці Бенхаміна Карріона*¹

Я люблю твій Еквадор,—
Агедо, на тлі хмарини
виший крильце солов'їне,
злотоцвіти розузор.
— Так, сеньйор!

Надішли снігів фарфор,—
виший Чімборасо-гору,
що стоїть і в теплу пору
в білих шатах, як дозор.
— Так, сеньйор!

І небес твоїх прозор,
спекоту Гуаякіля,
холод Кіто, і привілля
пампи², й сельви³ дивний хор.
— Так, сеньйор!

Агедо, хай не узор,—
надішли ясної днини
поцілунок твій єдиний,
ніжний, наче Еквадор.
— Так, сеньйор!

¹ Бенхамін Карріон (нар. 1898 р.) —
видатний еквадорський письменник
і громадський діяч.

² Пампа — південноамериканський степ.

³ Сельва — тропічний ліс.

ПО ВІДПЛИВНІЙ ХВИЛІ	5
ЦУКРОВА ТРОСТИНА	7
ТИ ХТО?	9
МАНДРІВКА САПІТО І САПОНА	11
ПІСЕНЬКА ДЛЯ ДІТЕЙ АНТІЛЬСЬКИХ ОСТРОВІВ	17
ВИСТАВА	19
ХТО ХОЧЕ?	21
А ТЕПЕР ЗАТАНЦЮЄ СЛОН	23
ПТАШКА	25
БАЯКА	27
АГЕДА З ЕКВАДОРУ	31

Николас Гильен

МОРЕМ КАРИБСКИМ КОРАБЛИК ПЛЫВЕТ...

Стихи

(На українском языкє)
Для дошкільного возраста

Перевод с испанского
Мизаила Ивановича Литвинца

Рисунки

Екатерины Владимировны Штанко

Київ «Васалка»

Редактор *Б. А. Горєва*

Художній редактор *А. О. Ливєнь*

Технічні редактори *Л. В. Маслова, Ф. Н. Резник*

Коректор *П. М. Ковалєнко*

Інформ. бланк № 3248

Здано на виробництво 24.11.83. Штукисано до друку 06.08.84.
Формат 70×108/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура звичайна
нова. Друк офсетний. Умови друк. арк. 2,8. Умовн. фарб.
відб. 12,6. Обл.-вид. арк. 3,01. Тираж 48000 пр. Зам. № 1888-3.
Ціна 25 к.

Ордена Дружби народів видавництво «Веселка»,
252050, Київ-50, Мельникова, 63

Львівська книжкова фабрика «Атлас»,
290005, Львів-5, Зелена, 20

